

PRIKAZ MESTA BIĆA U HARTMANOVOJ ONTOLOGIJI

(seminarski rad iz predmeta Ontologija)

Sadržaj:

Realističko i idealističko shvatanje bića	4
Prikaz mesta bića u Hartmanovoj ontologiji	7
Literatura	10

Abstrakt:

Ovaj rad se bavi temom Hartmanovog razumevanja položaja bića u odnosu na prethodne filozofske sisteme. U izvesnom smislu, Hartman obnavlja i revitalizuje ontologiju prvih decenija dvadesetog veka. Ontologija prethodno zapada u niz problema koje rešava na isključive načine, ne dajući pri tom jasno rešenje ili makar naznake rešenja problema bića i spoznaje bića. Hartmanova objašnjenja ovih problema se crpe prevashodno na temelju rastumačenja rešenja prethodnih filozofskih sistema u kojima on nalazi problematične elemente.

Ključne reči:

Naivni i naučni realizam, idealizmi, spoznajne kategorije, kategorije bića, kategorijalna analiza

Realističko i idealističko shvatanje bića

Pre svake naučnosti i filozofičnosti postoji prirodno stanje. Takvo prirodno stanje nije stečeno, nije naučeno nego je dato kao zdrav ljudski razum. Ovo je stanje svesti koje ne reflektuje još, koje još nije u sposobnosti da sebe reflektuje. Prirodno stanje svesti zatiče sebe u svetu, ono jeste deo tog sveta ali sebe shvata zatečenog u tom svetu, okružen zbiljom. Prirodna svest pri tom sebe ne shvatao kao drugo od prirode nego delom prirode u tolikoj meri da sebe ne shvata kao posebno drugačije. Kategorije mišljenja, ukoliko je moguće o njima govoriti, su kategorije bića koje je priroda. Bitak je shvaćen konačno, kao nestajanje i nastajanje, kao kontinuum konačnosti, u skladu sa onim što nereflektovana svest spoznaje kao saznanje o onome što je okružuje. Nepromenljivost,

konačnost pomaže u razumevanju promene i procesa. Bitak kao takav jeste konačan i dovršen i iz tog razloga on je shvaćen kao vremenski beskonačan jer supstancija ne nestaje, ona kruži unutar te dovršenosti, zatvorenog procesa. Saznanje nije nikakvo drugačije nego putem čula i na osnovu takvog saznanja čovek sebe uvrštava i određuje i ono svoje uređuje u odnosu na ono spoznato tim čulima; u odnosu na saznanje o onome što ga okružuje. Svest u tom slučaju samo recipira, prima nadražaje.

„...spoznaja ima tendenciju da bude verni odraz onog zbiljskog, i ukoliko se ona praktički potvrđuje, govori se o istinskoj spoznaji.“¹ U skladu sa onim što je primećeno, recipirano putem čula, stvara se slika sveta u kojoj postoji element koji je vremenski večan, koji je dovršen i konačan a koji je predstavljen kao materija koja kruži u prirodi dajući svemu drugom život. Postavljanje jednog elementa kao pra-uzora je utvrđivanje postojanosti tog elementa u svemu što su čula primetila i primila. Specifično ustoličavanje *ousia-e*, jednog pra-elementa je karakteristično za pred-filozofsko mišljenje koje se u Zapadnoj civilizaciji javlja u doba antičke Grčke, u periodu pre Sokrata kod prvih fizičara. Bitak predstavljen kao pra-elementje deo sveta, ovostran. Ovo predstavlja i prve napore ljudske misli da svet shvati unificirano kao jedinstveno, monistički što će biti lajtmotiv potonje celokupne istorije filozofije. Međutim, jedino je taj monizam, težnja za jednim a onda i težnja za apsolutnim jednim ono što će se održati. Bitak će dugo biti shvatan kao jedan, koji je osnova svemu drugom. To će takođe predstavljati jedan od kamena spoticanja razumevanja karaktera bitka. Na tragu naivnog realizma razvija se naučni realizam koji pokušava da prevaziđe suprotstavljene stavove nestajanja i nastajanja. Naučni realizam će primetiti da „...vidljive stvari koje kao takve imaju na sebi ovo bivanje i iščezavanje ne mogu biti ono istinski realno.“²

Ono što će pripadati biti stvari i samom bitku nije nešto što u sebi sadrži momente nestajanja i nastajanja, jer bitak kao takav oduvek jeste i uvek je isti na njemu neće biti delova niti će on kao celina moći da nastaje ili nestaje jer oduvek jeste. Na osnovu ovoga, sve ono koje na sebi ima momente nestajanja i nastajanja biće deo privida. Nad totalitetom svega što je shvaćeno kao *privid*, upravlja ono istinsko jedno, pravi bitak stvari hladna i ravnodušna uzročnost. „Sve što se događa, i ono prividno nepovezano duboko je nužno i ne može se događati drugačije, nego kao što se činjenično događa.“³ Budići da je postalo jasno da postoje stvari koje nije moguće objasniti ovakvim uzročno-posledičnim odnosom, postavilo se pitanje šta je to što će da bude temelj, šta je to što

¹ Hartman, Nikolaj, "Osnovne crte jedne metafizike spoznaje", Naprijed, Zagreb, 1976., str. 140.

² Ibid., str. 143.

³ Ibid., str. 144.

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)

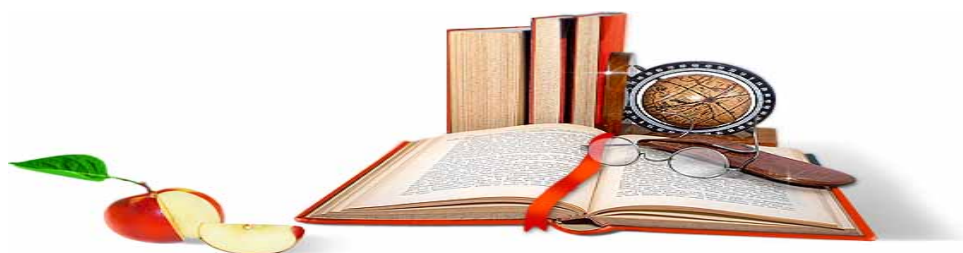
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MAGISTARSKI.COM

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com